

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.269/2022/5.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperes képviselője (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperesi képviselő (alperesi képviselő címe eljáró ügyvéd alperest képviselő ügyvéd)
A per tárgya:	jogviszony megszüntetésével kapcsolatos közzszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes, 19. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Győri Törvényszék 6.K.700.682/2021/18. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 138.320 (százharmincezer-háromszázhusz) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2015. június 1. napjától jegyző munkakörben állt közzszolgálati jogviszonyban az alperesnél, munkájáról teljesítményértékelés nem készült. Az alperes a

2021. május 12. napján kelt felmentési okirattal felperes közszolgálati jogviszonyát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63.§ (2) bekezdés e) pontja, 66.§ (2) bekezdése és 76.§ (2) bekezdése alapján bizalomvesztésre hivatkozással megszüntette a felperes magatartásában, illetve munkavégzésében megnyilvánuló alábbi körülményekre tekintettel:

„a) a képviselőtestület jelentős részével fennálló rossz együttműködés, személyes és munkakapcsolat, amely jelentősen megnehezíti a polgármester és a képviselőtestület, valamint a jegyző és a képviselőtestület együttműködését;

b) többszöri személyes megbeszélés és kérés ellenére nem teljesítette a polgármester által a munkahelyi légkör, munkatársakkal való együttműködés, munkahelyi kapcsolattartás és munkaszervezés tekintetében megfogalmazott elvárásokat, mint a vezetői példamutatás, a döntési transzparencia, a döntéselőkészítési és végrehajtási dokumentumok megosztása, és az esetleges szükséges helyettesítés esetére átlátható és könnyen kezelhető iratkezelési rend, különösen az alábbi esetekben: - hivatali szerveren a jegyző által készített dokumentumok nem találhatók; - belföldi kiküldetéseiben megjelölt színhelyeket okirattal nem igazolta; - iratkezelési szabályzatot megsértette;

c) nem tanúsította a polgármester irányában elvárható szakmai lojalitás, valamint a polgármester által meghatározott szakmai értékek (mint a jogszabályok maradéktalan betartása, más hatóságokkal és bíróságokkal való zökkenőmentes és pontos együttműködés és az őszinte, hibákat is elismerő kommunikáció) iránti elkötelezettséget, így: - a 2020. évi belső ellenőrzési tevékenységről szóló jelentés 7. pontja szerinti intézkedési terv nem készült el, a 2021. január 29-én kelt nyilatkozatban foglaltak ellenére a szabályszerű intézkedéseket nem végezte el (ügyszám: 605/2021); - a 255/2021. számú birtokvédelmi ügyel kapcsolatban a keresetlevél felterjesztésénél a védírat nem készült el határidőben és nem került benyújtásra a törvényszék felé; - a 23/2021. (I.28.) polgármesteri határozat jogszabálysértő, mert a megjelölt ingatlan forgalomképtelen, az átminősítést nem tette meg, és ezen határozatra hivatkozva az adásvételi szerződésben további egy helyrajzi szám is megjelölésre került; - a sportcsarnok bérleti szerződését a bérleti szabályzattal ellentétesen készítette elő; - a képviselőtestületi ülésről készült jegyzőkönyvek határidőn túl kerültek beküldésre a kormányhivatal részére; - a 86/2020. (VIII. 17.) képviselőtestületi határozat jogszabályi rendtől eltérő módosítása; - az általa előkészített jogszabálytervezetek és jogszabályok vonatkozásában nem tanúsított kellő szakmai elhivatottságot és pontosságot, amelyek következtében a Kormányhivatal Törvényességi Felügyeleti ügyintézőjének 2021. március 31-én kelt elektronikus levélben megküldött tájékoztatása alapján község Önkormányzata polgármesterének a 3/2021. (II. 04.) önkormányzati rendelete a házasságkötések hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő engedélyezésének szabályairól és díjairól szóló 17/2017. (VII. 12.) önkormányzati rendelet módosításáról, valamint a 11/2021. (III. 04.) önkormányzati rendelet a házasságkötések hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő engedélyezésének szabályairól és díjairól szóló 17/2017. (VII. 12.) önkormányzati rendelet módosításáról jogszabálysértő rendelkezéseket tartalmaz. A tény, hogy több általa készített, és a mindennapos önkormányzati munkát jelentősen érintő jogszabály jogsértő rendelkezéseket tartalmaz, mind a polgármestert, mind a képviselőtestületet súlyosan érintő, a lakosság előtti tekintélyüket romboló mulasztás, amely a szakmai lojalitás és szakmai elhivatottság súlyos megsértésének minősül.”.

[2] A felperes 2021. március 12. napján átadta a birtokában lévő eszközöket (notebook, belépőkártya, kulcsok), mely tény a felmentési okirat is rögzítette. A jegyzői munkakör átvétele 2021. május 17. napján véglegesen megtörtént, a folyamatban lévő ügyeket a felperes a jegyzőkönyv melléklete szerint átadta az aljegyző részére, a képviselőtestületi és polgármesteri határozatokról, amelyekben a jegyző felelős, lista készült.

A felperes a közszolgálati jogviszonya megszüntetését követően újabb jogviszonyt létesített, a peres eljárás alatt Város Önkormányzatának aljegyzője.

A kereset és védírat

[3] A felperes a felmentéssel szemben 2021. június 14. napján keresetet terjesztett elő, és kérte alperes kötelezését a felmentés jogellenességének megállapítása alapján a Kttv.193.§ (5) bekezdése szerint 8 havi átalánykártérítés, összesen 5.532.800.- Ft megfizetésére. Keresete indokolása szerint Polgármester 2021. március 12.-én pénteken a március 15-i ünnepségek után a hivatali munkaidőt követően az irodájában felkereste és szóban felmondott; közölte, hogy a képviselőtestület nem kíván vele együtt dolgozni, ezért bizalomvesztés miatt megszünteti a jogviszonyát. A polgármester kérte, hogy hagyja ott és adja le a nála lévő eszközöket (laptop, belépőkártya, kulcsok), és közölte, hogy 30 perc múlva a rendszergazda zárolja valamennyi hozzáférést a hivatali informatikai rendszerhez. A polgármester utasította, hogy felmenti a munkavégzés alól, és kiadja a ki nem vett szabadságát. A polgármester a kiadott szabadsága ideje alatt felajánlotta, hogy közös megállapodással szüntessék meg a közszolgálati jogviszonyt, azonban megállapodni nem tudtak. A kiadott szabadsága leteltét követően, 2021. május 12-én a munkavégzés helyén a polgármesteri hivatalban átadták részére az írásbeli felmentést. A felmentésben szereplő kötelezettségszegésekről először a felmentési okiratból szerzett tudomást. A bizalomvesztés alapjául az a) pontban megjelölt *„a képviselőtestület jelentős részével fennálló rossz együttműködés, személyes és munkakapcsolat”* nehezen értelmezhető, mivel ilyen problémát a mindennapi működésben felé sem a polgármester, sem a képviselők nem közöltek, másrészt a jegyzői dokumentumok nem a szerveren, hanem az egyes ügyeknél voltak, belföldi kiküldetéseit pedig a polgármester minden alkalommal leigazolta. A b) pontban megjelöltekhez a polgármester elvárást nem fogalmazott meg felé. A c) pontban meghatározott konkrét kötelezettségszegések közül a képviselőtestületi ülések jegyzőkönyvének határidőn túli megküldése a kormányhivatalnak számos esetben abból adódott, hogy a jegyzőkönyvhitelesítő személyek csak később tudták azt aláírni, azonban a kormányhivatal e határidőket rugalmasan kezelte, így pár napos csúszás a vezető bizalmának megrendüléséhez objektíve nem vezethet.

[4] A szóban közölt felmondás jogellenes, joghatás kiváltására alkalmatlan (Kúria, Mfv.E.10499/2004).

[5] A felmentés szintén jogellenes, mivel a felmentés okául megjelölt bizalomvesztés egy önálló felmentési jogcím, amelynek indoka kizárólag a kormánytisztviselő magatartásában, illetve munkavégzésében megnyilvánuló és bizonyítható tény lehet. A bizalomvesztés erkölcsi, etikai jellegű, a kölcsönös munkavégzésben megnyilvánuló bizalmi elvet juttatja kifejezésre, amely ugyanakkor az érintettek közötti szubjektív érzésen túli körülmény, a bizalmatlanság, mint indok, nem lehet személyes szimpátia vagy antipátia kérdése. A per elbírálása szempontjából jelentős kérdés a kötelezettségek megszegése, mint fegyelmi vétség, és a vezetői bizalom elvesztése, mint felmentési ok elhatárolása. A bizalomvesztés körében a Kttv. 66.§ (2) bekezdése utal a munkavégzésben megnyilvánuló kötelezettségszegésre is, azonban *„a vezető bizalmát elvesztette”* indoknak a fegyelmi vétség elkövetésénél súlyosabb okon kell alapulnia, szükséges a kölcsönös munkavégzésben megnyilvánuló bizalmi elvben bekövetkezett *„törésre”* történő utalás, és annak bizonyítása is (Kúria Mfv.10.213/2017/2.). A munkavégzés során elkövetett kisebb hibák a munka minőségével kapcsolatosak, önmagukban a bizalmi

viszonnyal nem állnak összefüggésben. Az alperes felmentése valótlan és okszerűtlen, a Kttv. 63.§ (2) bekezdés e) pontjába ütközően jogellenes. Az állított szóbeli felmondás körülményeire indítványozta személynév 1 informatikus, személynév 2, a Óvoda és Konyha intézményvezetője és személynév 3 ügyintéző tanúkénti meghallgatását.

[6] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte, felperes kereseti állításait vitatta. Előadta, hogy felperes munkájával kapcsolatos kifogások rendszeresen érkeztek a képviselőtestülethez, amelyet szóvá is tettek mind a polgármester, mind a jegyző felé. A lakosok részéről rendszeresek voltak a panaszok, miszerint egyes témákkal a jegyzőt már korábban megkeresték, azonban nem, vagy csak jelentős késéssel történt intézkedés. Nem helytállóak felperes 2021. március 12-i szóbeli felmentéssel kapcsolatos érvei. A polgármester ezen a napon nem szüntette meg felperes jogviszonyát, nem indokolt bizalomvesztést szóban, hanem a képviselőtestület ismételt kifogásait jelezte a felperes munkájával kapcsolatban. A felperes ezt követően a felgyülemlett rendes szabadságát vette igénybe és töltötte. A bizalomvesztés indokai kapcsán előadott felperesi állításokkal szemben kifejtette, hogy mind a polgármester, mind a képviselőtestület jelezte a jegyző felé, hogy munkájával elégedetlenek, mind munkavégzési, mind vezetési gyakorlatán változtatni szükséges, felperes azonban a határozottan megfogalmazott elvárások ellenére sem változtatott munkavégzési és vezetői gyakorlatán.

[7] A védiratban konkrétan megfogalmazott érvei szerint a hivatali szerveren rendkívül kevés okirat volt megtalálható, ennek ellenére a felperes a 2021. május 12. napján felvett jegyzőkönyvben azt nyilatkozta, hogy minden okirat a szerveren van tárolva, nincs olyan további irat, amely máshol volna. Ezzel ellentétben a 2021. május 17-ei munkakör átadáskor a felperes átadott egy hordozható pendrive-ot, és azt nyilatkozta, hogy az általa készített dokumentumok ott találhatók. Ez a gyakorlat a szükséges transzparenciát nélkülözi, ellentétes az iratkezelési szabályzattal és nem biztosítja a hivatali titok védelmét sem. A felperes által előkészített jogszabályszövegek kapcsán a kormányhivatal utólag megalapozott kifogással élt, a kormányhivatali ellenőrzések során több olyan hiányosságot állapítottak meg, amelyek orvoslására a jegyző nem tett megfelelő intézkedéseket, a belső ellenőrzés jelentése is számos hiányosságot állapított meg, amelyek alapján „korlátozottan megfelelő” véleményt adott. Habár a felperes írásbeli nyilatkozatot tett a belső ellenőr felé, hogy a megállapításoknak megfelelően a szükséges intézkedéseket megteszi, erre nem került sor. A képviselőtestület pénzügyi bizottsága javaslatára a képviselőtestület által elrendelt jelentés számos jegyzői feladatkörbe tartozó hiányosságot tárt fel, így a jegyző által előkészített 23/2021. (I. 28.) polgármesteri határozatban érintett eladni szándékozott ingatlan valójában forgalomképtelen volt, így a döntés érvénytelen. A jegyző által a sportcsarnok hasznosítására előkészített bérleti szerződés mindössze a töredékét határozta meg bérleti díjként, mint amit a sportcsarnok használati szabályzata előírt. A képviselőtestületi ülések jegyzőkönyvei jelentős késéssel kerültek feltöltésre. Ezen hibák, hiányosságok együttesen súlyosan károsították a polgármesteri hivatal és a polgármester szakmai tekintélyét, állandó konfliktusforrást jelentettek a polgármester és a képviselőtestület, valamint a polgármester és a lakosság között, melyekkel felperes mind a szakmai lojalitás, és elhivatottság követelményét súlyosan megsértette. A kifejtett indokok egyike sem olyan fegyelmi vétség, amely a felperes által hivatkozott fegyelmi eljárás megindítását indokolta vagy követelte volna, azonban visszatérő jellegük, rendszerességük és romboló hatásuk miatt együttesen megvalósítják a Kttv. 76.§ (2) bekezdése megsértését. Az alperes a jogviszony-megszüntetés indokaira indítványozta Polgármester, személynév 4 képviselőtestületi tag, személynév 5 későbbi aljegyző és személynév 6 igazgatási főelőadó tanúkénti meghallgatását.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a 2021. május 12. napján kelt jogellenes jogviszonymegszüntetés jogkövetkezményeként 5.532.800 forint átalánykártérítést, továbbá 200.000 forint perköltséget. A lefolytatott tanúbizonyítás eredményét értékelve megállapította, hogy a jogviszony megszüntetésének időpontja tekintetében kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy az már 2021. március 12. napján szóban arra sor került volna, csupán arra vonatkozóan merültek fel adatok, hogy ebben az időpontban a polgármester és a jegyző között már szóba került a munkaviszony megszüntetése. Ezzel szemben csak a felperes szabadságának lejárta után, 2021. májusában került sor a felmentés közlésére. Önmagában az a körülmény, hogy a polgármester és a jegyző között a márciusi megbeszélésen szóba került a jogviszony megszüntetése, továbbá, hogy ezt követően felperestől elvették belépési jogosultságait, még nem jelenti, hogy ebben az időpontban már a jogviszony megszüntetésére is sor került.

[9] A felmentés írásban közölt indokai kapcsán az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a Kttv. a közszéfera egyes ágazati szabályaihoz hasonlóan a felmentési esetek és indokok zárt rendszerét szabályozza. Ez azt jelenti, hogy jogszerűen csak a jogszabályban megjelölt indokok alapján szüntethető meg felmentéssel a jogviszony, továbbá az egyes jogcímek közötti átjárásra nincs lehetőség. A felmentés jogcímének és az alapul hivatkozott magatartásnak meg kell felelni egymásnak. A Kttv. szabályozási rendszere alapján a 76.§ (1) bekezdése alá tartozó kötelezettségek megszegése okszerűen nem eredményezhetik a közszolgálati jogviszony bizalomvesztés címén történő megszüntetését, legfeljebb a Kttv. 63.§ (2) bekezdés b) pontjában szabályozott nem megfelelő munkavégzésre alapított felmentés jogszerű indokai lehetnének, vagy fegyelmi eljárás elrendelésnek alapjául szolgálhatnának. Amennyiben a bíróság elfogadná azon alperesi álláspontot, hogy a kötelezettségszegések egyben a vezető bizalmát is megingatják, ahhoz a nemkívánt eredményhez vezetne, hogy a Kttv. 63.§ (1) bekezdés a) pontja (hivatalára méltatlan) és b) pontja (nem megfelelő munkavégzés) alá tartozó felmentési indok, valamint a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló kötelezettségszegés bizalomvesztésnek (is) minősülne. Ezen értelmezés áttörné a felmentési okok zárt rendszerének elvét, és egyben kiüresíthetné a hivatkozott speciális felmentési okokat, illetve a fegyelmi eljárást. A felmentésben hivatkozott kötelezettségszegések bizalomvesztés alapjául nem szolgálhatnak. Mindazonáltal a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a felperes és a képviselőtestület közötti rossz viszony kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást a perben. A meghallgatott tanúk nem rendelkeztek arra vonatkozó ismerettel, hogy a felperesnek konfliktusa lett volna a testülettel, maga személynév 4 képviselőtestületi tag is úgy nyilatkozott tanúvallomásában, hogy a beruházások elmaradása volt a felmentés oka, azonban a jegyzővel való rossz viszonyról vagy konfliktusról nem tudott beszámolni. A polgármester által megfogalmazott szakmai értékeknek és elvárásoknak való megfelelés körében nem nyert bizonyítást a perben, hogy a polgármester az általa hivatkozott munkaszervezési kérdéseken kívül milyen értékeket és elvárásokat fogalmazott meg a felperes felé, és azokat a felperes milyen módon hagyta figyelmen kívül. Összességében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közszolgálati jogviszonyát, és az alperes által nem vitatott havi illetményérték (691.600 forint) alapján arányos jogkövetkezményként 8 havi illetmény összegének megfelelő átalánykártérítést tartott indokoltnak, figyelemmel, hogy 6 éve fennálló közszolgálati jogviszonyt szüntetett meg az alperes jogellenesen, a felperes a hivatali

szervezetben fontos munkakört töltött be, illetőleg kárenyhítési kötelezettségének eleget téve újabb közszolgálati jogviszonyt létesített.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[10] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a jogkövetkezményként megállapított 8 havi illetmény összegének 5 havi illetmény összegére (3.458.300 forintra) történő mérséklését kérte, mivel a felperes 2008. március 1-től jogfolytonos jogviszonyára tekintettel a 13 éve fennálló jogviszony alapján a Kttv. 69.§ (2) bekezdés e) pontja szerint 5 havi illetmény járt volna végkielégítésként. Kérte továbbá felperes másodfokú perköltségben marasztalását elsődleges fellebbezési kérelme teljesítése esetén a teljes összegben, másodlagos fellebbezési kérelme teljesítése esetén pernyertessége arányában. Elsődleges fellebbezési érvelése kapcsán kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [28] pontjában foglalt értelmezése ellentétes a Kúria Mfv.10.074/2018/4. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (továbbiakban: BHGY) közzétett (K-MJ-2018-385) határozatával, amely a Kttv. 76.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés alá egyaránt tartozó párhuzamos tényállások esetén jogszerűnek minősítette a bizalomvesztéssel történő jogviszonymegszüntetést. Jelen eljárásban a jogviszonymegszüntetés indokául felhozott szakmai hiányosságok önmagukban nem alapozzák meg a fegyelmi eljárást, azonban rendszeres, ismétlődő jellegük, és az, hogy a felperes a polgármester kérése ellenére sem változtatott az ezeket okozó magatartásán, nemcsak a Kttv. 76.§ (1) bekezdés a) pontja alá sorolja őket, hanem egyben a 76.§ (2) bekezdése szerinti szakmai értékek iránti elkötelezettséget, szakmai elhivatottságot, fegyelmezett és lényeglátó feladatellátást is sértik. Az elsőfokú bíróság ezen mulasztásokat teljeskörűen figyelmen kívül hagyta, a Kttv. 76.§ (1) bekezdése szerinti magatartásokat nem mérlegelte a bizalomvesztés jogszerű indokai között, a Kttv. 76.§ (2) bekezdése szerinti indokokat pedig nem tartotta elegendőnek a bizalomvesztés megalapozásához. Az ítélet helytelenül értelmezte és súlyozta a polgármester nyilatkozatait. A felperes a polgármester többszöri kérése ellenére nem változtatott sem a közte és a polgármester, sem a közte és a képviselőtestület, sem a közte és a hivatal dolgozói között fennálló diszfunkcionális munkakapcsolatain, mely egyértelmű megsértése a vezető irányában tanúsítandó szakmai lojalitásnak, valamint a vezetőkel és a munkatársakkal való együttműködési kötelezettségnek. E tényeket alátámasztotta személynév 6 és személynév 5 tanú vallomása is, mindegyikük a saját szakterületére vonatkozó kifogásokat és problémákat jelölte meg felperes magatartása kapcsán. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Kp. 78.§ (2) bekezdése szerinti bizonyítékok értékelésére vonatkozó kötelezettségének, a becsatolt iratokat, a felek nyilatkozatait és a tanúk vallomásait nem azok összességében értékelte.

[11] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Állította, hogy az ítélet a releváns tényállást helyesen rögzítette, abból okszerű ténybeli és jogi következtetésre jutott azzal az eltéréssel, hogy a feltárt tényállásból megállapítható, hogy a felperes részére már 2021. március 12-én, pénteken szóban közlésre került a felmentés, ezt támasztja alá az azt követő eljárás, az eszközök elvétele, hivatali kulcsok, belépőkártya leadása, a hivatali informatikai rendszerhez való hozzáférés zárolása, melyek a kollégák szabadságra küldésénél nem alkalmazott módszerek voltak alperesnél. A felmentés közlését alátámasztja, hogy a tanúk szerint a jegyző szabadsága alatt gyűlésen tájékoztatta őket a polgármester a jogviszony megszűnéséről. Az írásbeli felmentésben szereplő indokok tekintetében az ítélet ténybeli és

jogi következtetései helytállóak. A Kúria Mfv.10.074/2018/4. számú ítélete az eltérő tényállás alapján nem releváns. A perben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes nem tanúsított bizalomvesztésre alapot adó magatartást, mely a vezetőkkel és a munkatársakkal való, alkotó együttműködés hiányában nyilvánult volna meg. A polgármester, a meghallgatott képviselőtestületi tag és a képviselőtestületi ülésen résztvevő kollégák egyértelműen cáfolták a jegyző, a polgármester, a képviselőtestület tagjai közötti rossz viszonyt, vagy az együttműködés konkrét problémáját. A hivatkozott munkahelyi légkörre, a kollégákkal való kapcsolattartás problémájára a perben értékelhető bizonyíték nem merült fel, így a felmentésben jelzett magatartások kizárólag a Kttv. 76.§ (1) bekezdésébe ütköző olyan kötelezettségszegésnek minősülhetnek, amely fegyelmi eljárás lefolytatását vonhatták volna maguk után. Az átalánykártérítés összegét a bíróság a per összes körülményének mérlegelésével belátása szerint határozta meg (Kúria Kf.VII.45.017/2021/4., Kf.VII.45.094/2022/6., Kf.VII.45.095/2022/6.). A Kttv. 193.§ (5) bekezdése példálózó felsorolása alapján az eset összes körülménye körében, különösen a jogsértés és annak következményei súlyának van jelentősége, e körben pedig elsősorban a munkáltató jogellenes megszüntetés során tanúsított magatartását kell mérlegelni. A nyolc havi igény az eset összes körülményével és a jogsértés súlyával arányban álló, mértéktartó. Az átalánykártérítés mint jogkövetkezmény valamennyi, a jogellenes megszüntetéssel összefüggő kár kompenzálására szolgál, így annak összegszerű megállapításánál a felperesre eső végkielégítés összegének nincs jelentősége, így nem vehető figyelembe (Kúria Kf.VIII.40.424/2021/8.).

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[12] A fellebbezés nem megalapozott.

[13] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 108.§ (1) bekezdése], a fellebbezést a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 77.§ (2) bekezdése alapján tárgyaláson elbírálv.

[14] Az alperes a fellebbezésében anyagi jogi jogszabálysértésként a Kttv. 69.§ (2) bekezdés e) pontja, 76.§ (1) bekezdés a) pontja és 76.§ (2) bekezdése megsértését, eljárási jogi jogszabálysértésként a bizonyítékok értékelésére irányadó Kp. 78.§ (2) bekezdése megsértését állította. A Fővárosi Ítéltábla arra irányuló fellebbezési kérelem, csatlakozó fellebbezési kérelem hiányában nem vizsgálhatta az elsőfokú ítéletnek az írásban közölt felmentést megelőzően már 2021. március 12. napján a jogviszony szóbeli megszüntetése kapcsán kifejtett érveit és jogértelmezése helytállóságát, a fellebbezési ellenkérelem alapján – önálló vitatást jelentő önálló fellebbezés hiányában – annak vizsgálatára nem kerülhetett sor; a felülbírálat kizárólag arra irányulhatott, hogy az alperes írásbeli felmentésének bizalomvesztésre alapított indokai a törvényi feltételeknek megfeleltek-e, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat, különösen a Kttv. 76.§ (1) bekezdés a) pontja alá sorolt szakmai hiányosságok tekintetében egyenként, és összességükben a Kp. 78.§ (2) bekezdésének megfelelően értékelte-e, érdemben megalapozott következtetésre jutott-e, figyelemmel arra is, hogy a fellebbezési eljárásban új tény, új körülmény nem merült fel.

[15] A bírói gyakorlat is megerősítette a közigazgatási perekben a Kp. 78.§ (1) bekezdése utaló szabályán keresztül alkalmazandó Pp. 263.§ (1)-(2) bekezdése relevanciáját, a szabad bizonyítás elvét, mely alapján a bíróság törvény eltérő rendelkezése hiányában alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a

felek nyilatkozatait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság az eljárás során személyesen hallgatta meg a felperest, az alperes törvényes képviselőjét, kiterjedt tanúbizonyítást folytatott le, és okirati bizonyítékokat értékelt.

[16] A Kttv. 76.§ (1) bekezdés a) pontja alá tartozó kötelezettségek megszegése kapcsán az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [27]-[28] pontjában a következetes bírói gyakorlat figyelmen kívül hagyásával, téves jogértelmezéssel fejtette ki, hogy ezen kötelezettségszegések bizalomvesztést nem támaszthatnak alá, legfeljebb a Kttv. 63.§ (2) bekezdés b) pontjában szabályozott nem megfelelő munkavégzésre alapított felmentés jogszerű indokait, vagy fegyelmi eljárás elrendelésének alapját képezhetik, ebből adódóan helytelenül rögzítette azt is, hogy az ellenkező értelmezés áttörné a felmentési okok zárt rendszerének elvét, és egyben kiüresíthetné a hivatkozott speciális felmentési okokat, illetve fegyelmi eljárást. Ezen jogértelmezés ellentétes a kialakult és közzétett kúriai döntésekben megjelent bírói joggyakorlattal (Kúria Mfv.II.10.457/2016/5., Mfv.I.10.462/2018/4. – BHGY K-MJ-2019-145., Mfv.II.10.089/2018/3. – BHGY K-MJ-2018-398., Kfv.IX.37.673/2019/5. – BHGY K-KJ-2020-81.), aminek mintegy összefoglalását is adta a Kúria a Kf.VII.40.323/2020/8. számú, közzétett (BHGY K-KJ-2021-140.) döntésében. A döntésekben megválaszolt jogkérdés szerint, amennyiben bizalomvesztés miatt felmentésre kerül sor, úgy a munkaköri kötelezettségszegés esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója nem köteles fegyelmi eljárást indítani. A Kttv. 76.§ (2) bekezdésének nem megfelelő magatartás tanúsítása, illetve az abba ütköző, munkavégzésben megnyilvánuló bizonyítható tények esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója dönt arról, hogy a fegyelmi eljárás keretén belül szükséges-e vizsgálni a kormánytisztviselő cselekményét és dönten arról, hogy milyen fegyelmi büntetés kiszabására kerüljön sor - amely nem feltétlenül jár együtt a jogviszony megszüntetésével -, vagy azt olyan súlyúnak ítéli, hogy a jogviszony a továbbiakban nem tartható fenn, így azt bizalomvesztésre hivatkozva felmentéssel megszünteti. Ha a Kttv. 66.§ (2) bekezdésében, valamint 76.§ (2) bekezdésében előírt feltételek fennállnak, a munkáltatónak jogában áll eldönteni, hogy a kormánytisztviselő (köztisztviselő) kötelezettségszegése miatt a jogviszonyt a vezetője bizalmát elvesztette felmentési okkal megszünteti, vagy a kormánytisztviselővel (köztisztviselővel) szemben fegyelmi eljárást indít. Nyilvánvaló, hogy a Kttv. 76.§ (1) bekezdés a) pontja alá sorolt magatartások egyben a Kttv. 76.§ (2) bekezdés szerinti szakmai értékek iránti elkötelezettséget, szakmai elhivatottságot, fegyelmezett és lényeglátó feladatvégzést is sérthetik, így a bizalomvesztés jogszerű indokai között – valóságuk és okszerűségük bizonyítottsága esetén – megjelenhetnek. A felperes helytállóan utalt arra, hogy a bizalomvesztés erkölcsi, etikai jellegű, a munkavégzésben megnyilvánuló bizalmi elvet juttat kifejezésre, amely az érintettek közötti szubjektív érzésen túli követelmény kell, hogy legyen, hiszen vita esetén a munkáltatónak bizonyítani szükséges azok valóságát és okszerűségét [EBH2016. M.24., 3/2016. (III. 21.) KMK. vélemény 5. pont]. A bizalmatlanság, mint indok nem lehet személyes szimpátia vagy antipátia kérdése, ilyenként csak a köztisztviselő magatartásában vagy munkájában megnyilvánuló és egyéb bizonyítható olyan objektív tények szolgálhatnak, amelyek kellő magyarázatát adják annak, hogy a köztisztviselő felmentése miért elkerülhetetlen [BH2002. 116 Mfv.II.10.179/2017/5., Kfv.IX.37.673/2019/5. – BHGY K-KJ-2020-81.]. Az elsőfokú bíróság jogértelmezése által védeni célzott felmentési okok rendszere megállapíthatóan fennáll a Kúria közzétett döntései alapján is, a jogcímek közötti elhatárolást, jogalkalmazók általi választ segítik az előbbi döntések zsinórmértékül szolgáló értelmezési elvei. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásának [27] és [28] pontjaiban foglaltakat mellőzte, nem látta indokoltnak a fellebbezett egyedi ügy tényállása nyomán, hogy a közzétett joggyakorlattól való eltérés – a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében – szükséges és indokolt lenne.

[17] A felmentési okiratban rögzített kötelezettségszegések kapcsán nem általában szükséges vizsgálni, hogy az adott magatartás bizalomvesztésre alapot adhat-e, hanem azt, hogy az azokat megalapozó konkrét esetekben a vezetői bizalom megrendülését előidézni képes tényállásról van-e szó. A bizalomvesztésre történő hivatkozáshoz nem elegendő valamely kötelezettségszegés igazolása, szükséges a kölcsönös együttműködés szerinti munkavégzésben megnyilvánuló bizalmi elvben bekövetkezett „törésre” történő utalás és annak bizonyítása is [Kúria Mfv.10.213/2017/2. – BHGY K-MJ-2017-498.; Kf.40.323/2020/8. – BHGY K-KJ-2021-140.] Ilyen „törésre” utaló körülményt azonban az alperesnek nem sikerült bizonyítania: az elsőfokú bíróság e körben helytállóan rögzítette, hogy a perbeli érdemi vizsgálat kizárólag az írásban közölt felmentésben rögzített indokokra terjedhetett ki. Az ezzel összefüggésben lefolytatott kiterjedt tanúbizonyítás eredménye alapján a meghallgatott tanúk mindegyike egyértelműen cáfolta a felmentési okirat a) és c) pontjában megjelenített, a polgármester vagy a képviselőtestület (annak tagjai) irányában fennálló rossz viszonyt, az együttműködés hiányát. A polgármester tanú kifejezetten kinyilatkoztatta, hogy a felperesnek nem volt rossz viszonya a képviselőtestülettel; személynév 6 tanú elmondta, hogy nem látott a felperesnek a jegyzővel való munkakapcsolatában problémát. A tanúk tehát kifejezetten cáfolták a jegyző és a polgármester, a jegyző és a képviselőtestület tagjai közötti rossz viszonyt; az együttműködés hiányát; a vezető iránti szakmai lojalitás, szakmai elkötelezettség, a munkatársakkal való alkotó együttműködés körében bekövetkezett „törést” a tanúbizonyítás eredménye nem igazolta vissza, erre vonatkozóan értékelhető bizonyíték alperes védirati állításain kívül nem merült fel. A tanúk egybehangzó előadása alapján a felperessel összefüggésben csupán az volt megállapítható, hogy nagyon sokat dolgozott, nem osztotta le megfelelően a feladatokat, ugyanakkor valamennyien a felperessel való korrekt munkakapcsolatról számoltak be, előbbiekből adódó feszültségre, rossz munkahelyi légkörre egyáltalán nem utaltak, semmilyen 2021. tavaszára kicsúcsosodó konfliktushelyzetről nem tettek tanúbizonyságot.

[18] A felmentési okiratban megjelenített konkrét kötelezettségszegések kapcsán azok fellebbezésben jelzett ismétlődő, folyamatos, romboló jellege sem volt igazolt, hiszen azok alperesi előadás szerint is egy jól behatárolt, konkrét időszakhoz köthetők, amelyhez kapcsolódóan a polgármester felperes munkájáról sem 2019. évről, sem 2020. évről teljesítményértékelést nem készített, elvárásait írásban felperessel szemben egyáltalán nem fogalmazta meg, a felperes hivatali munkaszervezése kapcsán írásbeli változtatást, figyelmeztetést nem eszközölt, a felperes munkájával kapcsolatos elégedetlenségét írásban egyetlen alkalommal sem jelezte, ilyen irányú szóbeli jelzéseket pedig a tanúvallomások egyike sem támasztott alá.

[19] A felmentési okiratban megjelölt egyes konkrét indokokat a Fővárosi Ítéltábla részletesen megvizsgálta. Azon indok, hogy a hivatali szerveren a jegyző által készített dokumentumok nem találhatók, a védiratban akként került kiegészítésre, hogy a 2021. május 17-i munkakör átadáskor a felperes egy hordozható pendrive-ot adott át, melyet úgy hozott magával, tehát nem a hivatali helyiségből származott, és azt nyilatkozta, hogy az általa készített dokumentumok ezen találhatók. Nyilvánvaló, hogy az írásbeli felmentést követő körülmények a felmondás indokának, különösen a szakmai hiányosságok folyamatos és ismétlődő jellegének alátámasztására alkalmatlanok, a felmentést megalapozó tények közül a felmentésig fennállóaknak van érdemi relevanciája a felmentés megalapozása körében.

[20] A felmentési okirat a kötelezettségszegések körében megjelölte a belföldi kiküldetésekben megjelölt helyszínek okirattal történő igazolásának hiányát. Ez ugyanakkor az elvárható szakértelem és gondosság körében a felperes hátrányára kétséget kizáróan nem volt értékelhető, község Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága jelentése ugyanis a kiküldetési rendeletek esetében évek óta fennálló rossz gyakorlatot állapított meg, arról

számolt be, hogy a rossz gyakorlat eredményeként fiktív bizonylatok születtek, ennek megszüntetésére azonban a képviselő-testületnek és nem a jegyzőnek tett javaslatot.

[21] Az iratkezelési szabályzat megsértése kapcsán a felmentési okirat részleteket nem közölt. Az alperes a védiratában e körben a 2021. május 17-i munkaköri átadáskor átvett hordozható pendrive-ra és az ebből eredő helytelen iratkezelési gyakorlatra utalt, amely „visszamenőlegesen” nem lehet jogszerű indoka a felmentésnek, a már kifejtettek szerint.

[22] A felmentési okirat konkrét ügyekre vetített kifogásai kapcsán, úgy, mint a 2020. évi belső ellenőrzési tevékenységről szóló jelentés 7. pontja szerinti intézkedési terv elmaradásával összefüggésben a 605/2021. számú ügyre utalás, a 255/2021. számú ügyben a védirat határidőn túli benyújtása a törvényszékhez, a 23/2021. (I. 28.) polgármesteri határozatban megjelölt forgalomképtelen ingatlan, a 86/2020. (VIII. 17.) képviselő-testületi határozat jogszabályi rendtől eltérő módosítása, a sportcsarnok bérleti szerződés bérleti szabályzattal ellentétes előkészítése, a képviselő-testületi ülésről készült jegyzőkönyvek határidőn túli benyújtása valamint az anyakönyvi rendelet kapcsán felhívott anomáliák olyan egyedi ügyekben felrótt hibák, amelyek alperes által is elismerten önmagukban nem alapozzák meg a fegyelmi eljárást. A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a Kttv. 76.§ (2) bekezdés szerinti bizalomvesztés alapját sem alapozzák meg, hiszen alperes által nem került bizonyításra, hogy ezen hibák akár önmagukban, akár együttesen rombolólag hatottak volna a hivatal munkamoráljára, annak külső megítélésére, illetőleg a lakosság felé: e kötelezettségszegéseknek ahhoz, hogy bizalomvesztés alapjául szolgáljanak, a megkívánt többlétevényállási elemek bizonyítatlanul maradtak. Az alperes csupán utalt a köztisztviselő munkájában megnyilvánuló hibákra, azonban olyan objektív tényeket nem bizonyított, amelyek kellő magyarázatát adták volna, hogy a felperes felmentése ezen hibák révén miért elkerülhetetlen.

[23] A bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet eredményesen akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. Az erre alapított fellebbezési kérelem akkor lehet eredményes, ha az ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte, és ezáltal nyilvánvalóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jutott. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezési álláspontjából kiindulva a Kttv. 76.§ (1) bekezdése szerinti magatartásokat nem mérlegelte a bizalomvesztés jogszerű indokai között, következtetéseit azonban a jogviszony megszüntetés indokául felhozott szakmai hiányosságok sem egyenként, sem összességükben nem döntötték meg, hiszen azok rendszeres és ismétlődő jellege nem volt igazolt, másrészt nem volt bizonyított olyan többlétevényállási elem, amelyek révén akár önmagukban is, illetőleg együttesen rombolólag hatottak volna a Kttv. 76.§ (2) bekezdésében transzformált értékekre. A felhozott szabálytalanságok tehát önmagukban – többlétevényállási elemek nélkül – bizalomvesztéshez nem vezethettek. A bizalomvesztés nem tekinthető az esetleg elkövetett szabálytalanságok összefoglaló indokának, így érdemben helytálló volt, hogy az elsőfokú bíróság a felhívott mulasztásokat, kötelezettségszegéseket a Kttv. 76.§ (1) bekezdése szerint minősítette, de nem tartotta elegendőnek, alkalmasnak a bizalomvesztés jogszerű indokai alátámasztására. Ebből adódóan a Kp. 78.§ (2) bekezdése szerinti bizonyítékok értékelésére vonatkozó kötelezettségét az ügy érdemére kiható módon az elsőfokú bíróság nem sértette meg.

[24] A felperes a fellebbezési ellenkérelemben helyesen utalt arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott Mfv.II.10.074/2018/4. számú ítélet eltérő tényállására tekintettel nem releváns, ott ugyanis a beosztottakkal való szóbeli kommunikáció hangneme a durva, bántó kifejezések használata szolgáltat bizalomvesztésre okot adónak, ami a perbeli ügyben nem merült fel. Ugyanakkor a Kttv. 76.§ (1)-(2) bekezdés egymáshoz való viszonyát illetően

e döntés ([35] pont) sem ellentétes a másodfokú bíróság által az elsőfokú ítélet indokolásából való mellőzés indokaként hivatkozott, közzétett joggyakorlattal.

[25] Az alperes az átalánykártérítés mértéke körében megfogalmazott másodlagos fellebbezési kérelmében kizárólag a Kttv. 69.§ (2) bekezdés e) pontjára alapította álláspontját, azonban még analógia alkalmazásával sem merülhet fel a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggő kár kompenzálására a felperesre eső végkielégítés összege, mint mérlegelési szempont. A Kttv. 193.§ (5) bekezdése szerint, ha a kormányzati szolgálati jogviszonyt nem az (1) bekezdésben foglalt módon szüntetik meg jogellenesen, a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetéséről szóló nyilatkozat szerinti időpontban megszűnik a jogviszony, de a kormánytisztviselő részére – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján – legfeljebb 2, legfeljebb 24 havi illetményének megfelelő átalánykártérítést kell fizetni. Az átalánykártérítés mint jogkövetkezmény valamennyi kár kompenzálására szolgál, a Kttv. 193.§ (5) bekezdése pedig nem ad lehetőséget az átalánykártérítésen felül a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményeként elmaradt illetmény, illetve végkielégítés megfizetésére (Kúria Kf.VIII.40.424/2021/8. ítélete [17] – BHGY K-KJ-2022-77.). Helyesen érvelt tehát a fellebbezési ellenkérelemben a felperes abban is, hogy az átalánykártérítés összegszerű megállapításánál a rá eső végkielégítés összegének nincs jelentősége, az átalánykártérítésnél ugyanis nemcsak arra kell tekintettel lenni, hogy az adott igeig fennállt jogviszony alapján milyen összegű végkielégítés járt volna a felperesnek, tehát hogy a más jogcímen történő felmentése esetén milyen juttatásokra vált volna jogosulttá, hanem valamennyi kár kompenzálására, amely a jogellenes felmentés folytán felmerülhetett. Így nem volt jogszerű indoka a másodlagos fellebbezési kérelem teljesítésének sem.

[26] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Kp. 109.§ (1) bekezdés alkalmazásával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[27] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében másodfokú perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság megalapozottnak találta, melynek viselésére a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83.§ (1) bekezdés szerint az alperest kötelezte.

[28] A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti teljes személyes illetékmentessége révén, a Kp. 99.§ (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102.§ (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[29] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99.§-a zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. február 15.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró